VAKUUTUSKASSAT RY
Ratamestarinkatu 11
00520 Helsinki

ASIANTUNTIJALAUSUNT0

5.9.2023

Eduskunta
Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Asia: HE 6/2023 vp Hallituksen esitys eduskunnalle eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain, lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain ja vakuutuskassalain voimaanpanosta annetun lain ja sairausvakuutuslain 16 luvun 1 §:n muuttamisesta.

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSEEN 6/2023 vp

Vakuutuskassat ry kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä ja esittää asiantuntijalausuntonaan edustamiaan vakuutuskassoja koskien seuraavaa:

Esityksen tavoitteet

Esityksen tavoitteena on korjata voimaanpanolakiin jääneet puutteet lisäeläkesäätiöiden ja -kassojen toimintapiirin osalta sekä vakuutettujen vähimmäismäärää koskevan poikkeuksen osalta.

Yleistä vakuutuskassoista

Suomessa on 121 vakuutuskassaa, joita ovat hautaus- ja eroavustuskassat (2 kpl) sekä sairauskassat. Kassoissa voidaan vakuuttaa työssäkäyvien lisäksi myös eläkeläisiä ja perheenjäseniä. Vakuutettuja on tällä hetkellä n. 131 000 (ei sis. perheenjäseniä). Sairauskassat korvaavat kassoja koskevaan lainsäädäntöön perustuen ja sääntöjensä mukaisesti sairaanhoidon ja tutkimusten korvauksia vakuutetuilleen.

Sairauskassat ovat joko työpaikkakassoja, jotka harjoittavat myös lakisääteistä Kelan sairausvakuutuslain mukaista toimintaa, tai täydennyskassoja, jotka tarjoavat sairausvakuutuslain mukaisia etuuksia täydentävää lisäturvaa. Pääasiassa vakuutetut

rahoittavat etuudet täydennyskassoissa. Työpaikkakassan toiminnan rahoittaa sairausvakuutuslain mukaisten etuuksien osalta Kansaneläkelaitos.

Vanhan lainsäädännön voimassaollessa on vahvistettu kahdelle sairauskassalle vähimmäisjäsenmääräksi sääntöihin 30 henkilöä, yhdelle 40, yhdelle 45, kahdelle 50 sekä kahdelle 80. Vastaavasti kolmelle työpaikkakassalle on vahvistettu poikkeavaksi vähimmäisjäsenmääräksi 200 jäsentä.

Esityksen vakuutuskassoja koskevat muutokset

Esillä olevassa ehdotuksessa voimaanpanolakiin lisättäisiin mm. säännös siitä, että vanhan vakuutuskassalain voimassa ollessa sääntöihin vahvistetun vähimmäisjäsenmäärän täyttyminen oikeuttaa jatkamaan toimintaa. Esitys mahdollistaa vakuutettujen vähimmäismäärää koskevan poikkeusluvan saaneiden työpaikkakassojen ja täydennyskassojen toiminnan jatkumisen.

Vakuutuskassat ry kannattaa tämän lisäyksen tekemistä ja muutoinkin esitettyjä muutoksia.

Vakuutettujen vähimmäismääriin liittyvä poikkeuslupamenettely jatkossa

Lisäksi esitämme, että 1.1.2022 voimaantulleeseen vakuutuskassalakiin (948/2021) valmisteltaisiin STM:ssä muutos, joka mahdollistaisi Finanssivalvonnalle erityisistä syistä myöntää jatkossakin kassoille vähimmäismäärää koskevia poikkeuksia. Tällainen säännös oli aiemmassa vakuutuskassalain (1164/1992) 6 §:ssä:

> *Milloin vakuutuskassa harjoittaa 2 §:ssä tarkoitettua lakisääteistä toimintaa tai myöntää työkyvyttömyys- tai perhe-eläkkeitä, tulee kassassa olla vähintään 300 jäsentä. Pelkästään muuta toimintaa harjoittavassa kassassa tulee olla vähintään 100 jäsentä.*
>
> *Sosiaali- ja terveysministeriö voi erityisistä syistä myöntää poikkeuksia 1 momentin säännöksestä.*

Lakiin olisi palautettava Finanssivalvonnan mahdollisuus antaa poikkeuslupa kassan vakuutettujen vähimmäismäärään. Tällä muutoksella mahdollistettaisiin elinvoimaisen, vaikkakin vakuutettujen määrässä vähentyneen, kassan toiminnan jatkuminen.

Finanssivalvonnan tehtävänä olisi varmentaa sääntömuutoshakemuksesta kassan toiminnan edellytykset, kuten se on tehnyt aiemman lainsäädännön voimassa ollessa. Viime vuosina täydennyskassan vakuutettujen vähimmäismääräksi on 100 vakuutetun tilalle hyväksytty 80 vakuutettua.

1.1.2022 voimaan tulleen vakuutuskassalain tavoitteena on mahdollistaa vakuutuskassatoiminnan jatkuminen. Kassojen vakuutettujen vähimmäismääriä

koskevan poikkeuslupamenettelyn puuttuminen on ristiriidassa lain tavoitteiden kanssa. Hallituksen esityksessä (28/2021) ei ole perusteluja sille, miksi poikkeusluvan hakeminen ei enää olisi mahdollista.

Lisäys poikkeusluvan hakemismahdollisuudesta 1.1.2022 voimaantulleeseen vakuutuskassalakiin (948/2021) tulisi tehdä mahdollisimman pian.

Esitettyjen muutosten voimaantulo ja ajankohta

Kannatamme voimaanpanolain täydennysten toteuttamista mahdollisimman pian.

Pyydämme lisäksi, että sosiaali- ja terveysministeriössä otettaisiin mahdollisimman pian valmisteluun lisäys vakuutuskassalakiin, jolla Finanssivalvonta voisi erityisestä syystä myöntää kassan vakuutettujen vähimmäismäärää koskevia poikkeuksia jatkossakin.

Helsingissä 5.9.2023

VAKUUTUSKASSAT RY

Sari Kajaani
Toiminnanjohtaja